



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Ing. Mgr. Martinem Jakubem Brusem ve věci

žalobce: O. S., narozen X,
bytem X,
adresa pro doručování: X,

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 2. 2022, č. j. X,

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 9. 2. 2022, č. j. X, kterým byly zamítnuty jeho námitky a bylo potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 20. 10. 2021, č. j. X, jímž žalovaná podle § 56 odst. 1 písm. e) a podle § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) snížila žalobci od 10. 11. 2021 výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně, neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Děčín ze dne 17. 6. 2021 jeho pracovní schopnost poklesla pouze o 50 %.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Žaloba

2. V žalobě žalobce namítal, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť žalovaná nedostatečně zjistila skutkový stav. Žalobce popsal, že od 8. 4. 2019 mu byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, jeho zdravotní stav se postupně stabilizoval a byl schopen pohybovat se za pomoci francouzských holí. Zdůraznil, že po totální endoprotéze pravého kyčelního kloubu v listopadu 2019 a po reoperaci v červnu 2021 (obojí následkem pádu jako přímého důsledku jeho závratí a selhávání svalů pravé dolní končetiny) je schopen se pohybovat pouze s pomocí čtyřkolového chodítka. Na tyto skutečnosti žalobce upozorňoval již v oprávněném prostředku ze dne 16. 11. 2021. Dodal, že z důvodu nemožnosti plné sebeobslužnosti mu byl přiznán příspěvek na péči.
3. Podle žalobce nebylo prokázáno, že je při svých zdravotních omezeních a po snížení stupně invalidity schopen vykonávat výdělečnou činnost. Konstatoval, že žalovaná rozhodla výhradně na základě doložené dokumentace zpracované posudkovým lékařem v nepřítomnosti žalobce. Žalobce upozornil na to, že v posudku o invaliditě ze dne 3. 2. 2022 je na straně 4 uvedeno: „*chůze s nízkým chodítkem zlepšena, chůze i samostatně*“, ačkoli v žádné z lékařských zpráv není o samostatné chůzi bez kompenzačních pomůcek ani zmínka. Podle žalobce posuzující lékař MUDr. E. použil nesprávný a nepravdivý výklad propouštěcí zprávy rehabilitačního oddělení nemocnice v Děčíně ze dne 1. 7. 2021, kde bylo uvedeno: „*chůzi zvládá se dvěma francouzskými holemi s doprovodem, s nízkým chodítkem i samostatně...*“, což znamená bez doprovodu zdravotnického personálu. Doplnil, že k této propouštěcí zprávě mu byl vystaven i poukaz na nízké čtyřkolové chodítko. Žalobce namítal porušení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a neoprávněný zásah do svého práva na spravedlivý proces podle článku 36 Listiny základních práv a svobod, jelikož mu nebylo umožněno provedení navrženého důkazu, a to osobní pozvání před lékařskou posudkovou komisí, čímž byl nedostatečně zjištěn stav věci.
4. Žalovaná podle žalobce postupovala v rozporu s pravidly pro hodnocení důkazů, důkazy nehodnotila ve vzájemné souvislosti, nepřihlédla ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a řádně si neprostudovala lékařskou dokumentaci. Zdůraznil, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť žalovaná se nijak nevypořádala s jeho námitkami (pravdivý popis omezené hybnosti, náchylnost k úrazům z důvodu závratí, nemožnost přivydělat si k důchodu, návrh na osobní pozvání před lékařskou posudkovou komisí) a označila je pouze za subjektivní vnímání zdravotních potíží. Z napadeného rozhodnutí podle žalobce nevyplývá, jaké skutečnosti vzala žalovaná za prokázané a jakými úvahami se řídila. Uzavřel, že žalovaná porušila jeho procesní práva (právo na spravedlivý proces) tím, že nesprávně vyhodnotila lékařské zprávy a nepravdivě určila, že je schopen chůze bez kompenzačních pomůcek i přivydělat si k důchodu, a nepozvala jej k osobní účasti před lékařskou posudkovou komisí. Toto pochybení žalovaná podle žalobce nenapravila ani v námitkovém řízení.

Vyjádření žalované k žalobě

5. Žalovaná ve svém vyjádření připomněla, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku o invaliditě ze dne 3. 2. 2022, podle kterého se v případě žalobce jedná o invaliditu druhého stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 50 %. Žalobcův zdravotní stav a jeho funkční důsledky byly podle žalované pro účely posudkového závěru zjištěny v rozsahu, který je dostatečný pro použití posudkových kritérií stanovených v právních předpisech. K nově doloženým Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

lékařským nálezům žalovaná poukázala na závěr lékaře Lékařské posudkové služby České správy sociálního zabezpečení v Ústí nad Labem (dále jen „LPS“), podle kterého tyto nálezy neobsahovaly nové skutečnosti posudkově významné pro hodnocení zdravotního stavu do data ani po datu vydání napadeného rozhodnutí. Žalovaná nepovažovala za opodstatněné tvrzení žalobce, že se nikterak nevypořádala s jeho námitkami a že je označila pouze za subjektivní vnímání zdravotních potíží; k tomu odkázala na posudky o invaliditě vypracované v průběhu řízení. S ohledem na námitky žalobce žalovaná navrhla provedení důkazu posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí.

Ústní jednání soudu

6. Při jednání soudu konaném dne 29. 8. 2022 žalobce odkázal na obsah písemně podané žaloby, na lékařskou zprávu své neuroložky MUDr. M. K. ze dne 21. 7. 2022 a na text, který sepsal na zadní stranu této lékařské zprávy. V tomto textu uvedl, že po úrazu dne 18. 4. 2018 byl hospitalizován na traumatologii Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem, poté přemístěn na neurologii Nemocnice v Děčíně a následně od 8. 5. 2018 do Léčebny dlouhodobě nemocných ve Varnsdorfu, kde byla rehabilitace nulová. Až do propuštění domů koncem července měl necitlivou pravou polovinu těla, s rozcvičením mu pomáhala Noema, do konce listopadu byl schopen ujit pár kroků o francouzských holích. Žalobce dále popsal svůj momentální stav: neobejde se bez chodítka, popř. francouzských holí; manželka mu pomáhá s obouváním, oblékáním, koupáním, schody sám nezvládá, manželka mu musí posouvat nemocnou nohu na stup; s pomůckami ujde asi 20 metrů, kotník na pravé noze má nepohyblivý, je nutný častý odpočinek; jeho pravá ruka nepracuje, jak má, proto žalobce potřebuje pomoc s oblékáním triček a košil; přetrvávají u něj bolesti hlavy, šumy v hlavě a bolesti páteře. V reakci na referát ze správního spisu žalobce uvedl, že první posudková lékařka jej nikdy neviděla a druhý posudkový lékař MUDr. E. je z Českých Budějovic. Pozastavil se nad tím, jak někdo může člověka posuzovat od stolu, když jej v životě neviděl, a ohradil se proti závěru, že je schopen samostatné chůze a nepotřebuje kompenzační pomůcky. MUDr. E. podle žalobce jen okopíroval předchozí posudek a poslal jej zpět; k telefonickému dotazu pak žalobci sdělil, že jej nezajímá žalobcova neuroložka, která však žalobce léčí a zná. K posudku posudkové komise žalobce poznamenal, že vyšetření trvalo jen deset minut, poukázal na vysoké náklady za cestu k jednání posudkové komise a dodal, že by šel pracovat do chráněné dílny, ale neví, co v zimě nebo když upadne, kdo mu pomůže se obléct nebo s chůzí po schodech. Konstatoval, že jeho manželka má před sebou také operaci kyčlí a léčí se z toho všeho na psychiatrii. Žalobce rozporoval závěr, že by byl schopen samostatné chůze, a upozornil na nízkou výši svého invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně. Navrhl, aby soud zrušil obě rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení s tím, aby mu přiznala invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně.
7. Pověřená pracovnice žalované při tomtéž jednání odkázala na písemné vyjádření k žalobě, posudek posudkové komise označila za úplný, objektivní a přesvědčivý a s ohledem na jeho závěry navrhla, aby soud žalobu zamítl.
8. Soud při tomto jednání v souladu s § 52 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) provedl dokazování čtením posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“) ze dne 9. 6. 2022 včetně protokolu o jednání posudkové komise.

Posouzení věci soudem

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

9. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
10. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu, po prostudování obsahu předloženého správního spisu a po uskutečnění jednání dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
11. Nejprve se soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, kterou žalobce spatřoval v tom, že se žalovaná nijak nevypořádala s jeho námitkami, jako je popis omezení hybnosti, náchylnost k úrazům z důvodu závratí, nemožnost přivyklát si k důchodu a návrh na osobní pozvání před posudkovou komisí a že z napadeného rozhodnutí nevyplývá, jaké skutečnosti vzala žalovaná za prokázané a jakými úvahami se řídila. Soud prostudoval odůvodnění napadeného rozhodnutí a namítanou nepřezkoumatelnost nezjistil. Soud připomíná, že žalovaná na straně 3 napadeného rozhodnutí upozornila na to, že posouzení zdravotního stavu musí vycházet z objektivních lékařských nálezů, nikoli subjektivního vnímání zdravotních potíží, a konstatovala, že z dostupné dokumentace nevyplývají objektivně takové skutečnosti, které by umožňovaly přiznání invalidity třetího stupně, a ani nálezy doložené v průběhu námitkového řízení neobsahují takové skutečnosti, které by trvání invalidity třetího stupně odůvodňovaly. Žalovaná uzavřela, že všechny žalobcovy zdravotní potíže jsou dostatečně zohledněny invaliditou druhého stupně. Tím podle názoru soudu žalovaná dostatečně reagovala na námitku popisující omezení hybnosti, na namítanou náchylnost žalobce k úrazům z důvodu závratí i na žalobcem subjektivně vnímanou nemožnost přivyklát si k důchodu (byť to žalovaná výslovně nezmínila). Na straně 2 napadeného rozhodnutí žalovaná uvedla, že kterých lékařských zpráv a zdravotnické dokumentace v rámci námitkového řízení vycházela a k jakým skutkovým zjištěním dospěla; své úvahy pak popsala na stranách 3 a 4 napadeného rozhodnutí. K nepřítomnosti žalobce na jednání žalovaná na straně 4 uvedla, že posouzení probíhá zejména na základě doložené zdravotnické dokumentace, a dodala, že přítomnost na jednání není pro posouzení zdravotního stavu nezbytně nutná, pokud je k dispozici dostatečná zdravotnická dokumentace. Žalovaná dále poznamenala, že osobní přítomnost na jednání není stanovena žádným právním předpisem, a proto nemá žalobcova nepřítomnost vliv na správnost posouzení zdravotního stavu. Tím žalovaná dostatečně reagovala na žalobcovu námitku upozorňující na návrh na osobní pozvání před posudkovou komisí.
12. Soud v této souvislosti poukazuje na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které platí, že „[z] odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů ...“ (srov. např. rozsudek

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, nebo ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109). Těmto požadavkům žalovaná v projednávané věci dostala, neboť z jejího rozhodnutí je zřejmé, z jakých zjištění vycházela, jak o nich uvážila a proč neakceptovala jednotlivé námitky. Podle názoru soudu je rovněž třeba zohlednit, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost rozhodnutí skutečně nelze meritorně přezkoumat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64); taková situace však v projednávané věci nenastala. Soud proto uzavírá, že napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností netrpí.

13. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že žalovaná přiznala žalobci od 8. 4. 2019 invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, neboť podle posudku o invaliditě vypracovaného dne 8. 3. 2019 posudkovou lékařkou MUDr. L. M. pro Okresní správu sociálního zabezpečení Děčín poklesla pracovní schopnost žalobce o 70 %. Rozhodující příčinou jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu bylo zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 1d přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Posudková lékařka stanovila míru poklesu pracovní schopnosti ve výši 60 % a vzhledem k vlivu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na žalobcovu schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace posudková lékařka podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity zvýšila tuto hodnotu o deset procentních bodů na celkových 70 %.
14. Dne 27. 5. 2020 se uskutečnila kontrolní lékařská prohlídka, při které posudková lékařka MUDr. L. M. pro Okresní správu sociálního zabezpečení Děčín posoudila zdravotní stav žalobce a dospěla k závěru, že žalobce je nadále ve invalidní třetím stupni invalidity, přičemž rozhodující příčinou jeho dlouhodobě nepříznivého stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XV, oddílu B, položce 8c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a to s mírou poklesu pracovní schopnosti o 70 %. Zároveň konstatovala, že míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a § 4 vyhlášky o posuzování invalidity nemění.
15. Při další kontrolní lékařské prohlídce dne 17. 6. 2021 posudková lékařka MUDr. L. L. pro Okresní správu sociálního zabezpečení Děčín posoudila zdravotní stav žalobce a dospěla k závěru, že žalobce je invalidní ve druhém stupni invalidity, přičemž rozhodující příčinou jeho dlouhodobě nepříznivého stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XV, oddílu A, položce 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Posudková lékařka stanovila míru poklesu pracovní schopnosti ve výši 45 % a vzhledem k vlivu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na žalobcovu schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace posudková lékařka podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity zvýšila tuto hodnotu o pět procentních bodů na celkových 50 %. Datum změny stupně invalidity bylo stanoveno na 17. 6. 2021. Na základě tohoto posudku pak žalovaná vydala dne 20. 10. 2021 rozhodnutí, jímž žalobci od 10. 11. 2021 snížila invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně.

16. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky. Žalovaná si v řízení o námitkách vyžádala nový posudek o invaliditě žalobce ze dne 3. 2. 2022, který vypracoval posudkový lékař LPS MUDr. P. E. Tento posudkový lékař opětovně posoudil zdravotní stav žalobce a dospěl ke shodnému závěru, který je obsažen již v posudku o invaliditě ze dne 17. 6. 2021, tj. že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XV, oddílu A, položce 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Posudkový lékař stanovil míru poklesu pracovní schopnosti ve výši 45 % a vzhledem k vlivu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na žalobcovu schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace posudkový lékař podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity zvýšil tuto hodnotu o pět procentních bodů na celkových 50 %. Zároveň potvrdil, že ke změně stupně invalidity došlo dne 17. 6. 2021. Na základě tohoto nového posudku vydala žalovaná žalobou napadené rozhodnutí ze dne 9. 2. 2022, kterým byly námitky žalobce zamítnuty a bylo potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 20. 10. 2021 s odůvodněním, že nejsou splněny podmínky invalidity třetího stupně, neboť pokles pracovní schopnosti žalobce činí 50 % a pro trvání invalidity třetího stupně je nutné, aby nastal pokles pracovní schopnosti nejméně o 70 %.
17. V posudkovém spisu je dále mimo jiné založen posudek o zdravotním stavu žalobce ze dne 1. 10. 2021 vypracovaný posudkovou lékařkou MUDr. J. W. s posudkovým závěrem, že žalobce je osobou starší osmnácti let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“) považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.
18. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění platí, že „[p]ojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.“ Z odstavce 2 citovaného ustanovení vyplývá, že pokud pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, pokud poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a pokud poklesla nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
19. Pracovní schopnost je definována v § 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění, podle kterého platí, že „[p]racovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.“ V souladu s odstavcem 4 citovaného ustanovení se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

20. V § 39 odst. 5 zákona o důchodovém pojištění je dále stanoveno, že „[z]a zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí.“ V souladu s odstavcem 6 téhož ustanovení se za stabilizovaný zdravotní stav považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení. Podle odstavce 7 téhož ustanovení je pojištěnec adaptován na své zdravotní postižení, jestliže nabyt, popřípadě znovu nabyt schopností a dovedností, které mu spolu se zachovanými tělesnými, smyslovými a duševními schopnostmi umožňují vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti.
21. Soud podotýká, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti se vždy určuje v celých číslech s tím, že procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení jsou uvedeny v příloze k vyhlášce o posuzování invalidity. Z § 2 odst. 3 této vyhlášky přitom vyplývá, že „[j]e-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.“
22. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity dále platí, že „[v] případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů.“
23. V projednávané věci byl žalobci snížen invalidní důchod z třetího stupně invalidity na druhý a byly zamítnuty jeho námitky, obojí s odůvodněním, že z důvodu jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 50 %, přičemž pro vznik (a trvání) nároku na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně je však nutné, aby míra poklesu pracovní schopnosti byla minimálně 70 %.
24. Soud připomíná, že jedním z předpokladů pro vznik nároku na invalidní důchod je existence invalidity pojištěnce ve smyslu § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, jak vyplývá z § 38 téhož zákona. Bylo proto třeba zjistit, zda žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí splňoval podmínky třetího stupně invalidity, tedy zda u něj došlo k poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 %. V této souvislosti soud poznamenává, že v daném případě nebylo mezi účastníky řízení žádného sporu o tom, zda žalobce získal potřebnou dobu pojištění, což je druhý předpoklad pro vznik nároku na invalidní důchod, jak vyplývá z § 38 zákona o důchodovém pojištění, a proto se soud touto otázkou nezabýval.
25. Již výše bylo zmíněno, že napadené rozhodnutí bylo odůvodněno závěrem posudkového lékaře LPS o míře poklesu pracovní schopnosti žalobce. Soud se s tímto závěrem lékaře nespokojil, a protože nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity

především závisí, vyžádal si v rámci tohoto soudního řízení v intencích § 52 odst. 1 s. ř. s. v návaznosti na § 77 téhož zákona odborný posudek od posudkové komise, která je v těchto věcech podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, povolána k posuzování zdravotního stavu žalobců v soudních řízeních ve věcech důchodového pojištění. Tato posudková komise nově posoudila celkový stav žalobce, pokles jeho pracovní schopnosti, stupeň invalidity a také datum případné změny tohoto stupně.

26. Z obsahu posudkové dokumentace vypracované posudkovou komisí soud zjistil, že komise jednala v řádném složení [předsedkyně MUDr. H. H., lékařka MUDr. R. Ch. (odbornost – neurologie) a tajemnice L. W.], posudek ze dne 9. 6. 2022 byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace. Žalobce byl jednání komise přítomen a přímo při jednání komise byl žalobce vyslechnut a vyšetřen odbornou lékařkou z oboru neurologie; žalobcův zdravotní stav posudková komise také konzultovala s odbornou lékařkou v oboru psychiatrie prim. MUDr. S. dne 23. 5. 2022. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy, zprávy, vyšetření a další listiny měla posudková komise k dispozici. Na základě posouzení žalobcem předložených lékařských zpráv (zejména zprávy ze dne 20. 10. 2021 – MUDr. J. M., ze dne 1. 7. 2021 – MUDr. A. Z., ze dne 7. 6. 2021 – MUDr. J. Č., ze dne 10. 12. 2021, 6. 5. 2021, 26. 11. 2020, 12. 10. 2020, 5. 6. 2020 – MUDr. M. K., ze dne 14. 4. 2021 – MUDr. B. V., ze dne 25. 6. 2020 – MUDr. V. V., ze dne 26. 5. 2020 – MUDr. M. P., ze dne 4. 3. 2020 – MUDr. J. B., ze dne 8. 1. 2020 a 29. 11. 2021 – MUDr. J. S.), spisové dokumentace Okresní správy sociálního zabezpečení Děčín, spisové dokumentace námitkového řízení a vyšetření žalobce při jednání komise, pak posudková komise dospěla k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí (tj. k 9. 2. 2022) žalobce nesplňoval kritéria pro invaliditu třetího stupně ve smyslu § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, neboť u něj byl shledán pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu toliko o 50 %, namísto potřebných 70 %.
27. Posudková komise konstatovala, že u žalobce se jednalo k datu vydání napadeného rozhodnutí o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s tím, že rozhodující příčinou tohoto stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je stav po kraniocerebrálním traumatu v dubnu 2018 v ebrietě, neurotopicky residuální dx. hemiparéza akcentovaná na pravé dolní končetině akrálně, kde je popisována ankylosa pravého kotníku s peroneální parézou vpravo těžšího stupně. Posudková komise hodnotila míru poklesu pracovní schopnosti žalobce podle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a to podle kapitoly XV – *funkční poruchy, postižení po úrazech, operacích*, oddílu A – *postižení hlavy, krku, těla*, položky 1 – *funkční poruchy po úrazech hlavy, klenby nebo baze lebni, mozku*, podpoložky 1c – *středně těžké postižení, výkon některých denních aktivit omezen*. Pro toto zdravotní postižení stanovuje vyhláška míru poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 30 až 45 %. S ohledem na ostatní komorbidity posudková komise zvolila horní hranici rozmezí 45 %. Vzhledem k celoživotně vykonávaným dělnickým profesím posudková komise podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity tuto hodnotu zvýšila o pět procentních bodů na celkových 50 %.
28. Dále posudková komise vysvětlila, že nemohla použít kapitolu XV, oddíl A, položku 1d přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, neboť tam uvedená funkční kritéria žalobce nesplňoval; neměl omezení duševních schopností a intelektu, v klinickém obrazu z funkčního hlediska dominovala středně těžká až těžká akrální paréza pravé dolní končetiny se schopností chůze s peroneální páskou a jednou francouzskou holí. Po

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

ortopedické operaci s implantací totální endoprotézy pravého kyčelního kloubu a s reimplantací pro periprotetickou frakturu pravého femuru hodnotila posudková komise funkčnost tohoto kloubu jako přiměřenou a z funkčního hlediska by ji zařadila do kapitoly XV, oddílu B, položky 8a přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity s mírou poklesu pracovní schopnosti 10 až 15 %. Ostatní onemocnění neměla podle posudkové komise podstatný funkční dopad na žalobcovo pracovní zařazení. Dodala, že žalobce byl schopen obecně vykonávat pomocné dělnické práce v kratším pracovním úvazku a převážně v sedu (např. v chráněné dílně při drobné montáži), bez nutnosti celodenního stání nebo chůze po nerovném terénu.

29. Soud zhodnotil citovaný posudek posudkové komise ze dne 9. 6. 2022, který představuje stěžejní důkaz v tomto soudním řízení, a dospěl k závěru, že posudek byl vypracován po náležitém posouzení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace, odborných lékařských nálezů a přímého vyšetření žalobce při jednání posudkové komise specialistkou v oboru neurologie MUDr. R. Ch. Posudková komise přitom shodně jako posudkový lékař LPS a posudková lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení Děčín vyhodnotila, že žalobce je invalidní ve druhém stupni invalidity, neboť míra poklesu jeho pracovní schopnosti činí 50 %. Všichni se jednoznačně se shodli i v otázce určení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce a v jejím podřazení pod konkrétní ustanovení přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, kdy podle jejich shodných názorů jde o postižení uvedené v kapitole XV, oddílu A, položce 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Z pohledu soudu je proto předmětný posudek úplný, objektivní a přesvědčivý.
30. V této souvislosti soud žalobci připomíná, že s ohledem na § 75 odst. 1 s. ř. s. bylo možné vycházet toliko ze zdravotního stavu, který existoval v době rozhodování žalované, tj. ke dni 9. 2. 2022, a případné zhoršení zdravotních obtíží, ke kterému mohlo dojít po tomto datu, popřípadě vznik nových zdravotních obtíží, nemohou být v tomto řízení nijak zohledněny. Soud je totiž podle § 75 odst. 1 s. ř. s. výslovně vázán tím, že při přezkoumávání rozhodnutí správního orgánu musí vycházet ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a nemůže tudíž brát v potaz změny zdravotního stavu, jež nastaly později. Žalobce tak má možnost poukazovat na případné zhoršení svých zdravotních obtíží, které nastalo po 9. 2. 2022 a které by měl mít řádně zdokumentováno lékařskými zprávami, v případném novém správním řízení. Dále soud konstatuje, že důvodem pro přiznání nároku na určitý stupeň invalidity nemůže být jen subjektivní pocit žadatele o důchod o jeho špatném zdravotním stavu. Přiznání, resp. zachování (nesnížení, neodnětí) dávky musí být podloženo objektivně zjištěným zdravotním stavem, posuzovaným k tomu příslušnými posudkovými lékaři, resp. posudkovou komisí, kteří jsou povoláni k tomu, aby zhodnotili zdravotní stav, určili rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti i samotnou míru poklesu pracovní schopnosti.
31. S výše popsáním závěrem posudkové komise se soud ztotožnil a za daného stavu věci neshledal potřebu, aby byl posudek posudkové komise ze dne 9. 6. 2022 doplňován či aby byl případně ve věci vypracováván další posudek jinou posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí, nebo dokonce aby bylo přikročeno ke znaleckému zkoumání zdravotního stavu žalobce. Požadavek v tomto směru ostatně v předmětném soudním řízení nevnesli ani žalovaná, ani samotný žalobce poté, co byli s citovaným posudkem posudkové komise seznámeni. Soud zdůrazňuje, že žalobcův zdravotní stav byl posouzen dvěma na sobě nezávislými posudkovými lékaři i posudkovou komisí, přičemž všichni

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

dospěli ke shodnému posudkovému závěru, že žalobce je invalidní ve druhém stupni, a shodli se též na hodnocení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti. Soud nemá pochybnost o správnosti lékařských závěrů posudkové komise a posudkových lékařů ve správním řízení, neboť posudkové závěry se ohledně nenaplnění předpokladu invalidity třetího stupně, tj. poklesu míry pracovní schopnosti žalobce o 50 %, nikoli o 70 % a více, nelišily.

32. Závěr soudu o tom, že v daném případě již nebylo zapotřebí provádět další dokazování, koresponduje s ustálenou judikaturou soudů rozhodujících ve správním soudnictví včetně Nejvyššího správního soudu (srov. např. jeho rozsudky ze dne 25. 6. 2003, č. j. 2 Ads 9/2003-50, publ. pod č. 150/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003-48, či ze dne 12. 3. 2009, č. j. 3 Ads 143/2008-92).
33. Soud nijak nezpochybňuje existenci ani dlouhodobost zdravotních obtíží žalobce, které nepochybně působí komplikace a omezení v jeho pracovním i osobním životě, nicméně zdůrazňuje, že důvodem pro přiznání nároku na určitý stupeň invalidity nemůže být jen subjektivní pocit žadatele o důchod o jeho špatném zdravotním stavu. Přiznání dávky musí být podloženo objektivně zjištěným zdravotním stavem, což se v tomto případě nestalo. Posudek posudkové komise podle názoru soudu představuje dostatečnou odpověď na jednotlivé námitky přednesené žalobcem, který svůj zdravotní stav popisuje a hodnotí výhradně subjektivně, zatímco posudkoví lékaři předkládají hodnocení objektivní, vycházející z dostupné zdravotní dokumentace a jejího odborného medicínského posouzení včetně zohlednění žalobcem udávaných omezení pohybu.
34. K námitkám žalobce upozorňujícím na to, že z důvodu svých zdravotních omezení nebude schopen vykonávat výdělečnou činnost, soud podotýká, že posudková komise tyto skutečnosti zohlednila, uvedla, že žalobce je schopen vykonávat pomocné dělnické práce v kratším pracovním úvazku a převážně v sedu. Žalobce by si měl uvědomit, že vyhledání vhodného zaměstnání, ve kterém budou respektována jeho zdravotní omezení stanovená příslušným lékařem, není v kompetenci žalované ani posudkové komise, ale úřadu práce. Skutečnost, že je pro žalobce vzhledem ke zdravotním limitům problematické sehnat práci, soud nijak nezpochybňuje, nicméně dodává, že potíže spojené se sháněním zaměstnání nejsou důvodem pro přiznání invalidního důchodu vyššího stupně, a jsou proto pro dané soudní řízení bezpředmětné. Aniž by soud zpochybňoval žalobcem zmiňované zdravotní a psychické obtíže jeho manželky, také ve vztahu k nim platí, že jsou pro toto řízení bezpředmětné. Stejně tak jsou bezpředmětné žalobcovy výhrady k výši jeho invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně, který mu byl pravomocně přiznán napadeným rozhodnutím, a jeho zmínky o vysokých životních nákladech. Ani tyto skutečnosti totiž nemají žádný vliv na míru poklesu žalobcovy pracovní schopnosti, která je jediným určujícím kritériem pro stanovení stupně jeho invalidity.
35. Žalobcovy výhrady k posudkům o invaliditě vyhotoveným ve správním řízení posudkovou lékařkou Okresní správy sociálního zabezpečení Děčín a posudkovým lékařem LPS (absence osobních vyšetření, výhrady k chování a závěrům MUDr. E.) nepovažuje soud za relevantní, neboť pro soud je v tomto soudním řízení klíčový posudek posudkové komise, který v reakci na žalobcovy námitky doplnil skutková zjištění a vycházejí z předložených lékařských zpráv i z osobního vyšetření žalobce při jednání posudkové komise závěry žalobcem zpochybňovaných posudků o invaliditě vyhotovených ve správním řízení potvrdil. Žalobce by si měl uvědomit, že ani žalovaná nemá medicínské vzdělání, a proto při svém rozhodování vychází především z posudků o invaliditě. Žalované nepřísluší vyhodnocovat lékařské zprávy, je povinna pouze zkoumat, zda jsou Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

posudky o invaliditě úplné, objektivní a přesvědčivé, tedy zda vycházejí ze všech předložených lékařských zpráv, zda reagují na námitky posuzovaného a zda řádně zdůvodňují své závěry. Tyto své povinnosti žalovaná splnila, neporušila pravidla pro hodnocení důkazů a přihlédla ke všem relevantním skutečnostem. Správnost jejího postupu a výsledného rozhodnutí podle názoru soudu potvrzuje i fakt, že závěry posudku posudkové komise se shodují se závěry posudků o invaliditě zpracovaných ve správním řízení.

36. Pro úplnost soud dodává, že jedině posudkoví lékaři jsou na rozdíl od odborných lékařů, které žalobce navštěvuje za účelem řešení svých zdravotních problémů, kompetentní k tomu, aby určili rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti, stanovili samotný pokles pracovní schopnosti a určili stupeň invalidity. Jiní než posudkoví lékaři takovou odbornou kompetenci nemají. Klíčový podklad při tomto posuzování představují lékařské zprávy jednotlivých odborných lékařů, z nichž posudkoví lékaři následně vychází. Soud proto nepovažuje za pochybení, pokud posudkoví lékaři ve správním řízení žalobce osobně nevyšetřili a vyšetření posudkovou komisí trvalo podle názoru žalobce jen krátce. Za zásadní soud naopak podkládá fakt, že posudkoví lékaři i posudková komise měli k dispozici dostatek lékařských zpráv o žalobcově zdravotním stavu, vypracovaných odbornými lékaři, a že jim tyto lékařské zprávy umožnily náležité posouzení žalobcova zdravotního stavu z hlediska rozsahu zachované pracovní schopnosti, a to i s ohledem na žalobcem zdůrazňovaná omezení pohybu. Soud proto nesdílí žalobcův názor, že ve správním řízení nebyl dostatečně zjištěn stav věci a došlo k porušení § 3 správního řádu či k zásahu do žalobcova práva na spravedlivý proces.
37. Soud v souladu s § 52 odst. 1 s. ř. s. neprovedl dokazování navržené v žalobě, neboť rozhodnutí žalované ze dne 20. 10. 2021 a ze dne 9. 2. 2022, žalobcovy námitky ze dne 16. 11. 2021 a posudky o invaliditě ze dne 17. 6. 2021 a ze dne 3. 2. 2022 byly při jednání referovány jako součást správního spisu, jímž se ve správním soudnictví dokazování neprovádí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, publ. pod č. 2383/2011 Sb. NSS). Dokazování těmito listinami proto soud shledal nadbytečným. Žalobce dále navrhl dokazování rozhodnutím Úřadu práce České republiky – krajská pobočka v Ústí nad Labem ze dne 8. 11. 2021, č. j. 39911/2021/RUM, ve věci příspěvku na péči přiznaného žalobci; soud zdůrazňuje, že pro přiznání příspěvku na péči platí odlišná kritéria než pro stanovení stupně invalidity, a proto je dokazování tímto rozhodnutím zcela bezpředmětné. Soud rovněž v souladu s § 52 odst. 1 s. ř. s. neprovedl žalobcem navržené dokazování lékařskými zprávami – propouštěcí zpráva z Nemocnice Děčín ze dne 1. 7. 2021 a zpráva MUDr. K. ze dne 10. 12. 2021, neboť obě tyto zprávy měla k dispozici posudková komise (jsou součástí posudkového spisu), řádně je vyhodnotila a soud na rozdíl od ní nemá potřebnou odbornost k tomu, aby sám vyhodnotil, zda skutečnosti v těchto lékařských zprávách měly nějaký vliv na pokles žalobcovy pracovní schopnosti, či nikoli. K další lékařské zprávě MUDr. K. ze dne 21. 7. 2022, kterou žalobce předložil při soudním jednání, soud poznamenává, že byla vyhotovena až po vydání napadeného rozhodnutí, a s ohledem na znění § 75 odst. 1 s. ř. s. k ní proto soud nemůže přihlížet, neboť popisuje žalobcův aktuální zdravotní stav, nikoli stav k datu 9. 2. 2022. I tento důkazní návrh proto soud shledal nadbytečným.
38. S ohledem na shora uvedené skutečnosti tedy soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, neboť neshledal, že by žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, v rozporu se zákonem o důchodovém pojištění,

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

správním řádem či vyhláškou o posuzování invalidity. Soud proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

39. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalované náhrada nákladů řízení ze zákona nepřísluší, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
40. Pro úplnost soud směrem k žalobci poznamenává, že zhoršení zdravotního stavu, které nastalo po 9. 2. 2022 a které by měl mít řádně zdokumentováno lékařskými zprávami, může uplatnit v případném novém správním řízení o žádosti o zvýšení invalidního důchodu.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 29. srpna 2022

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus v.r.
samosoudce